

CAP

VERMELL

nº 159

Capdepera i Cala Rajada

desembre 1994

S

O

L

I

D

A

R

I

T

A

0,7 %

1995

Cap Vermell
desembre 1994
Nº 159

.....

Obra Cultural Balear
Capdepera
Cala Rajada

Hem fet aquest número:

Joan Rai
Pep Terrassa
Jaume Fuster
Paco Galian
Sebastià Ferrer
Joan Espiritusanto
Miquel Ferragut
Llucià Sirer
Isidor Rodríguez
Andreu Genovart
Toni Melis
Miquel Lliteres
Joan Pujadas
Joan Lull

.....

Depòsit legal 1197/80
Imprimeix:
Tirrena (Manacor)

Cap Vermell no es fa responsable dels articles firmats pels seus col·laboradors.

Així mateix s'ofereixen aquestes planes a tots els que hi vulguin expressar la seva opinió.

Cap Vermell

Apartat de correus 69
Capdepera

PORTALET

El col·lectiu de la tercera edat que s'ha mobilitzat per evitar l'enderroc de la Residència "Joan Riera Cavaller" ha fet una passa més, després de la recollida de signatures. I bé es pot dir que ha estat una passa decebedora, tant per als organitzadors com per als que s'hi havien sumat com a espectadors moguts per la curiositat. La resposta no va ser la que es podia preveure de l'expectació que aquest acte havia aixecat (número de signatures recollides, presència en els mitjans de comunicació, comentaris de carrer...) i al final només s'aplegaren una trentena de persones.

Alguna gent que s'omplia la boca parlant en nom de tot el poble, haurà de canviar de discurs.

No sembla previsible que la manifestació del 3 de desembre pugui canviar la determinació de tots els polítics de tomar l'edifici i la seva reconversió en plaça pública.

I mentre ja es parla de dates per dur a terme el projecte, caldria fer una reflexió. Si la transformació de la Residència, d'establiment turístic en un centre assistencial, o en un gran espai socio-cultural, sembla desestimada pel seu altíssim cost, creim que és ben legítim preguntar-nos si l'única alternativa és la creació d'una plaça al costat d'una altra plaça. La gran mancança de serveis i espais d'ús col·lectiu a Cala Rajada i l'estratègica situació de l'edifici en qüestió, potser hauria requerit un estudi serè i assossegat d'aprofitament de l'ampli solar que quedarà després de l'enderroc.

Una idea que ha circulat plantejava l'aprofitament parcial de l'espai per a construir-hi un petit edifici que en part podria edificar-se en el subsòl, on s'hi agombolassin alguns serveis imprescindibles per a Cala Rajada, com per exemple una oficina de la Policia Local, noves dependències de Correus o el trasllat de l'impresentable locutori de la Telefònica, una oficina delegada de l'Ajuntament, una sala multi-usos per a conferències i exposicions, etc. I, com no? una part, la més important, dedicada a plaça pública que enllaçàs el carrer Elionor Servera amb el Passeig Marítim. La qüestió de la financiació podria solucionar-se amb la cooperació entre l'Ajuntament, Conselleria de Turisme, Telefònica, Correus, etc.

En tot cas, aquesta és una proposta que es pot reconsiderar en qualsevol moment i dur-se a terme en un futur immediat... encara que de moment ens quedem amb una plaça!

El que manca és una solució per a ubicar els serveis abans esmentats. El solar de l'antiga bugaderia de la pròpia Residència podria constituir una alternativa viable, una vegada que el projecte de la plaça sembla irreversible. Per cert, els que l'hem pogut veure, exposat a l'Ajuntament, trobam que, d'una forma interessant, suposa la remodelació d'una ampla zona en el cor de Cala Rajada, millorant un espai neuràlgic en ple centre turístic. Aquest projecte pretén integrar el solar que quedi buit amb els carrers laterals i la placeta ara ja existent a la vorera del mar.

Plaça des Sitjar

Capdepera Ràdio

El 6 de novembre es celebrà en el pavelló de S'Alzinar la festa de presentació de la nova programació de Capdepera Ràdio per a la temporada 94-95. Un grapat de joves presentadors/realitzadors i fidels oients es reuniren per escoltar les presentacions, lloances i discursos pertinents.

Durant l'acte, el nombrós públic fou obsequiat amb un refrigeri. I per al present mes de desembre, l'emissora local anuncia la segona gran setmana de Capdepera Ràdio, plena d'actes i celebracions dels que us n'informarem en el proper número.

Sopars pre-electorals

Alguns partits polítics ja han començat a encalenticir motors, amb la mirada posada en les properes eleccions municipals i autonòmiques del maig del 95. Concretament, el dia 11 de novembre tengué lloc un sopar multitudinari (més de tres-cents comensals) del P.P. local a un hotel de Cala Rajada. Durant l'acte es produïren intervencions del president del Govern Balear, Gabriel Cañellas, del conseller Joan Flaquer i del regidor local Joan Llull, en un ambient prou optimista.

D'altra banda, el PSM celebrà un "pa amb oli a la fresca" en Es Carregador, un acte dins la línia del partit de juntar militants i simpatitzants per a tractar temes de política local i general. Durant el mes de desembre n'hi haurà un altre.

Esquerra Unida, per la seva part, celebrà el dia 3 de desembre un sopar amb l'assistència de militants locals i de l'executiva federal, del qual sortí la idea, una vegada superats els dubtes que es mantenien, de presentar una candidatura local a les properes eleccions.

Com veis, qui més qui manco ja comença a moure's i els que no ho han fet encara, no estaran gaire a fer-ho.

Contribucions

Aquest mes de desembre acaba el termini voluntari per a pagar els impostos municipals. Com sol ser habitual,

Manifestació

El dia 3, a les quatre del capvespre, una trentena de persones es manifestà pels carrers de Cala Rajada demanant la no demolició de la Residència. El recorregut anà des del centre de la Tercera Edat fins a la pròpia Residència i, en tot moment, fou escoltada per la Policia Local i la Guàrdia Civil. En alguns moments els curiosos foren més que no els manifestants.

Consells escolars

Els consells escolars dels col·legis S'Auba i S'Alzinar s'han renovat segons el que preveu la Llei General d'Educació. Les eleccions afecten a mestres, pares/mares i alumnes i es duen a terme cada dos anys. Els resultats han estat els següents:

* **S'Alzinar.** Representant pares/mares: *Xisco Vives, Joan Genovart, Jeroni Sureda i Carlos Faba.* Representants mestres: *Miquel Ferragut, Ana Muñoz, Coloma Mayol i Felip Bennàssar.* Representant alumnes: *Patrick Lorenz.*

* **S'Auba.** Representant pares/mares: *Angela Domínguez, Rafael Hernández, Catalina Mestre i Antònia Domínguez.* Representants mestres: *Xisco Fuster, Teresa Vicente, Apolònia Rosselló i Maria Orpi.* Representant alumnes: *Francisco Gutiérrez.*

a darrera hora hi hagué coes i embussos a més de les inevitables protestes per la pujada que ha suposat l'IBI urbà.

Escola d'adults

L'escola d'adults de Capdepera ha canviat la seva ubicació, ocupant la part alta de l'edifici on es troba la guarderia municipal, en la qual s'hi estan fent modificacions a fi de traslladar-hi totes les classes. D'altra banda, les classes de música han tornat a les aules de Ca'n Rata.

Joventuts Musicals

El 29 d'octubre es celebrà l'assemblea general anual de Joventuts Musicals de Capdepera, amb poca participació de socis, encara que una mica més nombrosa que en anys anteriors. Entre d'altres coses, s'acordà la contractació d'una secretària per a la gestió administrativa, especialment necessària els mesos d'estiu. A més, s'informà del balanç de les VII Serenates d'Estiu, amb un cost de 3.823.834 pessetes.

Castell

A la part baixa del recinte emmurallat del Castell s'hi estan fent obres de millora del seu aspecte. Concretament, s'estan buidant les restes de les runes de les cases, recuperant aquesta zona avui abandonada i coberta per la vegetació.

Les obres es fan sota la direcció d'un arqueòleg i amb els auspicis del Patronat del Castell.

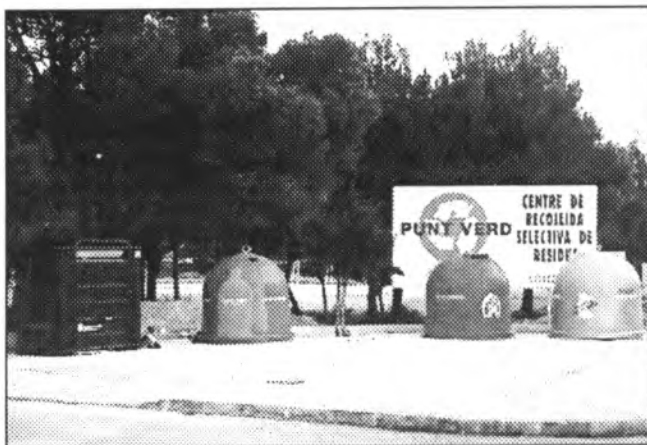
Propietats estrangeres

Segons un informe de "El Dia del Mundo" del 27 de novembre, s'indica que a Capdepera la propietat en mans d'estrangers és d'un 25% a la zona costera i es troba lligada a la indústria d'explotació turística; arribant al 9% a la zona de l'interior del municipi, amb una finalitat residencial. Al conjunt de l'Illa és d'un 15%. El director de l'esmentat periòdic, Basilio Baltasar, participà en el col·loqui que sobre el tema organitzà Capdepra Ràdio el passat 3 de desembre.

Punt Verd

A Cala Rajada, i concretament al parc de Sa Gravera, s'hi ha creat un complet *Punt Verd*. Allà s'hi han concentrat dos contenidors de ferros i trastos, tres campanes (una de color verd per al vidre de color, una de vermella per a roba vella, i una de gris per a llaunes), dos depòsits per a piles (de botó i normals) i un contenidor blau per a paper. Des de l'Ajuntament ens han informat que a Capdepera es crearà també un *Punt Verd* en el carrer Roses, devora la Policia Municipal. Seguim insistint, feis-ne bon ús i que

aviat resultin insuficients.

Centre de Salut

L'entrada en funcionament del centre de salut d'Artà i Capdepera, ha trastocat els nostres hàbits sanitaris i, com a mínim, ens ha suposat a tots una complicació a l'hora d'anar al metge. Des dels nous horaris, fins a la cita prèvia, tot ens ve de nou i sembla que l'adaptació al nou sistema està resultant difícil. Al respecte, s'han editat dos fulletons informatius, per a les unitats bàsiques de salut de Capdepera i Cala Rajada, amb els horaris de consulta dels doctors Balaguer, Arranz, Salas i Cerdà (pediatre). Curiosament, i essent on s'hi concentra la majoria de la població infantil, Cala Rajada s'ha quedat precisament sense servei de pediatria. Recordau que per demanar hora heu de cridar als telèfons 564311 (Capdepera) i 563981 (Cala Rajada).

PLANTILLA DEL CENTRE DE SALUT NUREDDUNA		
	ARTÀ	CAPDEPERA
Metges generalistes:	Bartomeu Barceló	Javier Arranz
	Augusto León	Bartomeu Balaguer
	Julio Pericàs	Pere Salas
Metges pediatres:	Olga Huguet	Antònia Cerdà
De suport:	Joan Sabater	
Infermeria:	Rosa Adrover	Caterina Cabrer
	Francesca Diéguez	Carme Comas
	Josefa Martínez	Maria Esteva
Maternitat:	Maria Ramírez	
Auxiliar clínica:	Caterina Nadal	
Administratius:	Joaquín Madroñal	Margalida Alcón
	Caterina Servera	Pilar Fuentes Catalina Orozco

Mítin

Àngel Colom i Colom, líder d'Esquerra Republicana de Catalunya, inaugurarà la delegació local d'Artà d'aquest partit, a la qual s'hi troben afiliats un bon grapat de gabellins i calarrajaders. L'acte, que tengué lloc el passat dia 2, constà d'un parlament i d'un sopar en el qual hi participaren nombrosos seguidors de distints indrets de

Haciendo el Pino

Dia 26 de novembre al bar Chevy de Cala Rajada tingué lloc l'emotiva despedida del grup de rock calarrajader "Haciendo el pino". Durant la seva darrera actuació varen fer un ampli repàs al seu repertori, mentre els incondicionals seguidors i "fans" ballaren i botaren al ritme de les seves cançons.

La banda ha omplet una brillant pàgina en la curta, però moguda, història musical local, deixant a més de bons records el seu disc "Juagando a ser mayor"

OCB

L'Obra Cultural Balear ha organitzat l'anomenat "Desembre a Mallorca. Fent cultura, fent país". Tot un seguit d'actes que culminen dia 16 a la nit de la cultura a Mallorca amb el lliurament dels premis "31 de desembre", "Guillem Cifre de Colonya" i "Sanchis Guarner". Durant aquest acte es celebrarà el 10è aniversari de la revista EL TEMPS i de VOLTOR (recepció de TV3 a Balears), a més es farà la presentació pública de la campanya "Construir un país".

Ballet

Les joves estudiant del ballet de na Claudia de Cala Rajada representaren al Teatre Municipal un muntatge coreograf-musical molt vistós i interessant. L'obra agradà molt al nombrós públic que omplí l'anfiteatre, la majoria familiars i amics de les estudiant de dansa. Tot un èxit, segons ens contaren!

Curtes

- Per segona vegada, es produïren despreniments al túnel d'Es Vidrier.

- D'on s'ha tret la finíssima arena del parc de Sa Gravera?

- La revista Fent Carrerany de Maria de la Salut ha tret al carrer el seu número 100, mentre que "Llucmajor de pinte en ample" arribà al 150. Enhorabona a totes dues i... Força!

EL TEMPS, EL NOSTRE TEMPS

Per Joan Espiritusanto

Novembre

Novè mes de l'any dins el calendari de Ròmul i onzè dins l'altre calendari de Numa Pompili. El seu nom primitiu ha perdurat. On ha tengut modificacions ha estat en la seva duració. Ròmul li assignà trenta dies, Numa el va reduir a vint-i-nou, Juli Cèsar el passà a trenta-un i, a la fi, August el deixà en trenta, com té avui en dia.

És el mes que es decanta a l'hivern, escurçant-se els dies considerablement amb un total de 58 minuts, manifestant un descens de les temperatures. Aquest darrer novembre ha estat relativament suau, i contrari al que sol ser normal en qüestió de pluges. Sí que hem pogut gaudir de l'estiuet de Sant Martí (o del codony), amb unes temperatures molt agradables.

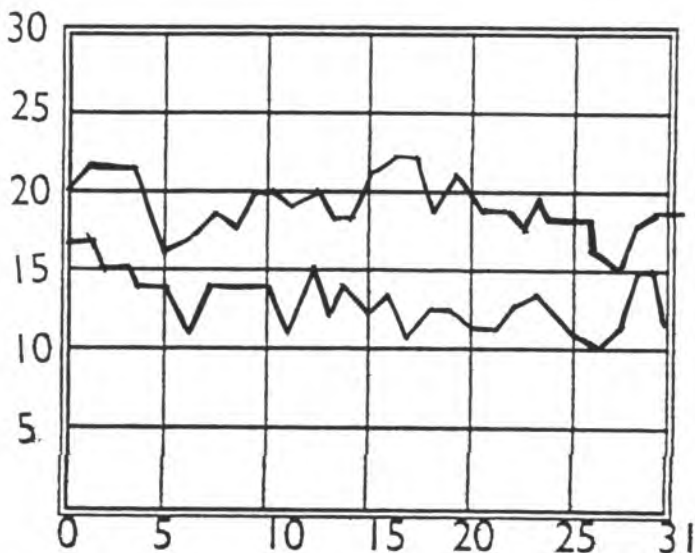
Cap dels dos eclipses que s'han produït han tengut efectes per a nosaltres, un el dia 3 (eclipse total de sol, invisible al nostre país) i l'altre el dia 18 (penombral de lluna, parcialment visible a Espanya).

Set són els dies de pluges que hem tengut:

Dies	1	2	4	12	27	28	29
pluja	18	3,6	34,9	2,5	0,9	4	1,5

La més considerable pertany a dia 4, amb 34'9 l/m², acompanyada d'una tempesta elèctrica durant la nit, com també passà la nit del dia 1. Sumant el total del mes arribam als 65'4 l/m², segon mes de l'any en quantitat, després d'octubre. Els vents en els dies de pluja bufaren de tots els quadrants amb poca força, essent el migjorn el que provocà la màxima pluja.

Les temperatures màximes s'han mogut entre els 15° i els 20°, bàsicament, encara que aquesta temperatura es superà en alguns moments, a principi de mes i durant els tres dies de l'estiu del codony, ja que els dies 16 i 17 arribàrem als 22°. Les mínimes baixaren per davall dels 15° els primers dies de mes i allà es mantengueren durant tot el mes, amb una petita recuperació al final; la mínima de tot el mes correspon al dia 26, amb només 10°.

Programa d'actes de L'Esperança 1.994

Diumenge, dia 11 de desembre:

* A les 17 hores. al Saló d'Actes de l'Ajuntament, projecció d'un vídeo sobre la "Fundació Deixalles". Farà la presentació Miquel Monroig, membre d'aquesta fundació. (serà una bona sensibilització per a la Campanya de Nadal).

Dimecres, dijous i divendres, del 14 al 16 de desembre:

* A les 19 hores, torneig infantil de tennis-taula, al gimnàs del Col·legi S'Alzinar (programa a part).

Dijous, dia 15 de desembre:

* A les 19,30 hores. Celebració comunitària del Sagrament de la Reconciliació (Parròquia de Sant Bartomeu)

Divendres, dia 16 de desembre:

* A les 20,30 hs. al Saló d'actes de l'Ajuntament presentació del llibre de poemes titulat SIMFONIA EN BLAU MAJOR, de Mn. Pere Orpí Ferrer, gabellí, actual rector de la Colònia de St. Jordi, obra que quedà finalista en el premi de poesia "Bernat Vidal i Tomàs". En faran la presentació en Jaume Fuster i Mn Andreu Genovart.

* A les 22,30 hs. GINKAMA de L'ESPERANÇA. Plaça des Sitjar. Inscripcions a partir de les 21,30 hs. Grups de 5 a 8 persones. En acabar hi haurà xocolatada i ensaïmades per a tots.

Dissabte, dia 17 de desembre:

* De 10,30 a 12 hores a la Casa del Governador del Castell, els nins i nines faran neules que després seran emprades a les completes.

* A les 19 hs. Concentració i sortida de la plaça de l'Església cap al castell, acompanyats de la Banda de Cornetes i Tambors.

* A les 19,30. COMPLETES. Predicarà Mn. Llorenç Tous.

A la sortida de Completes, BALL OBERT per a tothom a la Plaça des Sitjar, animat per les agrupacions locals "Aires Gabellins" i "Castell de Capdepera". Hi haurà també torrada gratuïta per a tots els assistents.

Es demana que el dolç (coques, pastissos o altres) s'aportin de forma voluntària i que es duguin a l'Ajuntament entre les 15 i les 17,30 hores.

*Diumenge, dia 18 de desembre. **FESTA DE L'ESPERANÇA.***

* A les 10,45hs. Ofrena floral a càrrec dels nins i nines.

* A les 11 hores. OFICI SOLEMNE. Predicarà Mn. Antoni Riutort.

* A les 15,30 hs. PROCESSÓ de la Mare de Déu acompanyada de la Banda de Música de Capdepera. Es convida a la gent a cantar Avemaries i enramellar els carrers per on passa la processó. Clausura de la Novena i SERMÓ de la BOIRA, enguany a càrrec de Mn. Antoni Riutort. En acabar la processó, CONCERT a càrrec de la coral ST. Julià de Campos, Mont-Iliri de Montuiri, corals de Felanitx i Son Servera, Orfeó Castellitx d'Algaida, Cor de Cambra "Arts Antiqua" de Manacor i la Coral "S'Alzinar" de Capdepera, totes elles de la Federació de Corals de Mallorca.

* A les 19,30 hs. Missa del IV diumenge d'Advent.

Notes: El dia de l'Esperança no hi ha missa el matí a la Parròquia.

Aquest programa i la torrada del dissabte estan subvencionats pel "Patronat del Castell"

RACÓ DELS MAJORS

Un any

Ara es compleixen dotze mesos, és a dir un any, des de l'aparició en aquesta revista local de la secció dedicada principalment als majors, i que segons sembla resulta entretinguda per a alguns lectors.

I amb això ens donam per satisfets.

Intentarem seguir dins aquesta línia i tractarem de millorar tot el possible.

Gràcies a tots.

J. P. Ll.

N o t í c i e s de l'associació de majors "Sol Naixent"

*La comissió de relacions públiques de l'associació, amb dates 28 d'octubre i 12 de novembre, presentà al comitè executiu i a la junta directiva les següents propostes:

- Homenatge a la vellesa (majors de 85 anys).
- Reunió de contacte social. Un vi.
- Per als associats: un berenar.

*Felicitacions.

Entram en el desembre, mes propici per al record, donar les gràcies i felicitar les pasques a tots els que durant l'any col·laboraren amb aquesta associació. Així doncs, "moltes gràcies i bon Nadal 1994" per a:

- Consistori de l'Ajuntament de Capdepera.
- Revista "Cap Vermell", per donar-nos acolliment en les seves pàgines.
- Als companys i companyes que fan possible els dinars en el local social.
- A l'incorparable Paco, per la seva estimació als majors.
- I, en general, per a tota persona, empreses i bancs que patrocinaran algunes activitats socials.

José Tesouro

Vocal de Relacions Públiques

"...Y el dedo del destino sigue y sigue escribiendo, seducirlo no podrás con tu audacia o talento, ni con tu llanto borrar, ni una coma ni un acento".

Festa

El passat mes d'octubre, dia 21, amb ocasió de la tradicional *nit de les Verges* es preparà una gran bunyolada per a una nombrosa concurrència.

La festa resultà rodona, amb bona música de ball.

L'aconteixement, com des d'uns anys ençà, fou patrocinat per la Caixa de Pensions.

Per molts d'anys.

J.P.

Gratitud a l'Ajuntament

Passejant em vaig trobar amb la grata sorpresa que suposa aquest espaiós complex esportiu creat al costat de "Sa Gravera", al cap de dalt de l'avinguda Floreal (Es Coll d'Os).

Molt bé. Fenomenal. A la fi sorgeix un preciós parc infantil-juvenil, amb els seus tobogans, jocs i camps d'esport a Cala Rajada.

Crec que ja ho vaig escriure en dues ocasions anteriors, que feia falta un camp de jocs per als joves. Aquests no poden estar per carrers i places per manca d'espais adequats.

Desconec el projecte i les intencions del Consistori. Jocs-esports: bàsquet, handbol, volei, patinatge, monopatins, skating, frontó, tennis, ciclisme...

Algú em comenta, i crec que amb raó, que en el nou parc hi faria falta un professor d'educació física, un monitor o entrenador que ensenyàs adequadament els distints jocs i esports que allà s'hi poden practicar.

Enhorabona! Ja tenim un parc!

Gràcies, senyor Batle!

Joan Pujadas

BOPIB

Botlletí Oficial del Parlamen de les Illes Balears.

Al número 158 del Botlletí Oficial del Parlament de les Illes Balears, hi trobam una sèrie de referències al nostre municipi de la mà de parlamentaris de diversos partits allà representats.

Pot semblar que el Parlament autonòmic només tracta assumptes llunyans i generals, però de vegades no és així i problemes nostres ben particulars són tractats al saló de les Cariàtides, al Parlament.

Per exemple dia 18 de novembre hi trobam una pregunta de Miquel Pascual i Amorós, al conseller de Turisme sobre la residència "Joan Riera i Cavaller" i unes altres de na Maria Antònia Vadell i Ferrer referides al túnel del Coll des Vidriers.

D'acord amb el que preveuen els articles 155 i 156 del Reglament del Parlament de les Illes Balears, el diputat sotassignant formula a l'Hble. Sr. Conseller de Turisme, la pregunta següent amb sol·licitud de resposta oral davant Ple.

Quins estudis ha fet el Govern de la Comunitat Autònoma sobre la Residència Joan Riera i Cavaller i quin és el seu contingut?

Palma, a 14 de novembre del 1994.

El diputat:

Miquel Pascual i Amorós.

L'any passat s'inauguraren per part de la Conselleria d'Obres Públiques dues importants obres viàries al terme de Capdepera: la carretera que uneix Capdepera amb Son Servera i el seu nou túnel del Coll des Vidriers i el primer tram de l'obra de circumval·lació del poble de Capdepera que conflueix a l'autovia Joan carles I, on es realitzà una gran rotonda.

Totes dues obres es distingeixen al terme per la seva gran conflictivitat. El túnel del Coll des Vidriers fou tancat per segona vegada el passat 22 d'octubre a causa dels despreniments de roques i filtracions d'aigua provinents del seu sòtil. El tamany de les pedres, juntament amb la foscor i la intensitat de l'aigua que emana fan que molts de conductors rebutgin aquest trajecte per manca de confiança.

L'altre indret que desmereix és la rotonda que abans de ser inaugurada ja s'havia cobrat més d'una dotzena de vehicles accidentats. Les especials característiques de l'autovia, gran aflluència i velocitat dels vehicles juntament amb la circumstància de ser zona turística i de bauxa nocturna, fan perillosament insuficient la senyalització en aquest punt. A aquests fets s'hi afegeixen els constants perjudicis que es deriven de les envestides que pateixen els jardins de la zona.

Quin tipus de mesures pensa prendre la Conselleria d'Obres Públiques per evitar aquestes situacions?

A qui correspon les responsabilitats derivades d'un eventual accident greu per causa dels despreniments?

Com es pensen evitar els saragalls que es produeixen a l'interior del túnel?

Palma, a 7 de novembre del 1994.

La diputada:

Maria Antònia Vadell i Ferrer.

UNA CARAVANA CAP EL SUD.

Per la present tenim el gust d'informar-vos que per segon cop en un mes, els aiguats devastadors han destruït campaments del poble saharauí refugiats a terres d'Algèria, concretament a Tindouf. La pluja torrencial dels dies 29 i 30 d'octubre va fer-hi set morts i va ensorrar tendes de campanys, magatzems, escoles i altres instal·lacions febles. Milers de famílies van quedar sense aixopluc. Els aiguats de principi del mateix mes hi havien fet una altra víctima mortal i diverses destrosses.

Les 15 escoles locals i les 3 nacionals es troben tancades momentàniament, mentre no es recuperi la normalitat. L'hospital nacional, els dispensaris mèdics, altres edificis comunitaris i les pròpies instal·lacions de la Mitja Lluna Roja Saharaui han estat sèriament afectades per les pluges torrencials, Molts dels aliments, medicines i altres materials de primera necessitat no podran ésser utilitzats.

A la XX Conferència anual de la Coordinació Europea dels Comitès de Suport al Poble Saharaui, celebrada a Ambers el representant de la Mitja Lluna Roja demanà a les diferents organitzacions i ONG's espanyoles de solidaritat un esforç especial de cara a la propera caravana d'àmbit estatal prevista per dia 31 de desembre.

Davant aquesta situació d'emergència que viu el poble saharauí és molt important la col·laboració de tots per tal de poder aportar ajuda humanitària. L'Associació d'Amics del Poble Saharaui ha decidit organitzar una campanya de recollida d'aliments per enviar amb dos vehicles a la caravana de dia 31 de desembre. És per això que ens adreçam a vosaltres per tal de demanar-vos, en la mesura de les vostres possibilitats la vostra col·laboració tant en aportacions econòmiques com productes.

DADES DE LA CAMPANYA

*Productes: Arrós, sucre, llaunes de tonyina i sardines.

*Aportacions econòmiques per la compra de ciment (un sac= 500 ptes) C/c 2100 0973 340200013879 de la Caixa.

*Dies del 12 al 20 de desembre de 17 a 21 hores a la seu de la Fundació Emili Darder, carrer Morei 8 baixos

Nins saharauis de visita al Castell de Capdepera

Agenda de la Vila

Mes de novembre

Nats

dia 7, Claudia i Marta Juan Vives, de Miquel i Maria Isabel.

dia 18, Ana Isabel Blázquez Garau, de Jesús i Joana.

dia 20, Maria Esperança Estela Morales, d'Antoni i Isidora.

dia 25, Lara Martínez Gelabert, de Juan i Maria Magdalena.

dia 29, Patricia Reynés De Arce, de Joan i Maria Luisa.

dia 29, Linka i Tania Martínez Forjan, de Juan Ramón i María.

dia 24 d'octubre, Gregori Artigues Nèbot, d'Antoni i Antònia.

Noces

dia 5, Luís Correa Rivera amb Margalida Bàrbara Ferrer Torres.

dia 5, Pedro Cabrero Martín amb Maria del Pilar García Salinas

dia 5, Agustí Moll Ferreiro amb Teresa Arroyo Fitero

dia 6, Enrique Martínez Garvi amb Lourdes Mercant Miró

dia 12, Josep Garau Flaquer amb Francisca José Sancho Vives

dia 19, José María Monlló Pérez amb Maria Aurora Martín Aguilar

dia 19, Sebastià Sureda Rosselló amb Catalina Esperança Alzina Garau

dia 26, Fructuoso López Varón amb Catalina Maria Servera Serapio

dia 26, Joan Ramon Esteve Castro amb Bàrbara Flaquer Pascual

Finats

dia 8, Joan Massanet Esteve (1925)

dia 21, Josep Terrassa Moll (1914)

dia 22, Maria Marta Villiger (1901)

dia 27, Antoni Fernández Orts (1933)

Cala Rajada

A damunt es "Cap Vermell"
ara jo vull publicar
sa desgràcia que hi hagué
ara fa un bon grapat d'anys
de barques dins Cala Gat.
Dins Cala Gat es pot dir
que és de barques sepultura,
allà que es mal temps s'hi atura
tranquil no s'hi pot estar
perquè s'ha vist fins aquí
que no hi ha vida segura.
Per causa d'es temporal,
per ses ones desbordades
una barca d'en Canals
allà estelles s'hi va fer.
"Sant Josep" allà també
amb es mateixos censals.
Estava allà carregat
amb ses amarres posades
amb seixanta tonelades
d'escorxa de s'Heretat.
Quan va estar ben espenyat
s'escorxa tota nedava,
la mar de dins Cala Gat
estava ben adornada.
Si de cas anava errat
ara m'heu de perdonar,
jo tenc vuitanta-un anys
i me puc equivocar.

Colau Maiol

EN COS DE CAMISA

L'editorialista, el mes passat, vingué a plantejar-nos una interrogant que, des de el nacionalisme estant, pot convertir-se en dramàtica: Qui té el dret, i en quines circumstàncies, de ser propietari de terres? No serà aquí on intentem adelantar resposta.

Del que ens queixam, aquí, és de la tria que ha fet l'editorialista per l'irracionalisme, tan car als moviments populistes i tan dubtós a l'hora de solucionar conflictes socials.

Fer lligam gratuït entre economia lliberal i especulació, advocar per un *preu-just* i demonitzar els doblers dins l'embolcall d'un discurs que transpira un ranci romanticisme, superat a Catalunya amb el noucentisme, no ajuda; i perdoneu que en beneficii, una vegada més de Glòsador, a la construcció de l'imperialisme [Mallorquí].

PERE ORPI *Pere Orpi*

Amb motiu de la presentació del seu darrer llibre, "Simfonia en blau major", finalista del premi "Bernat Vidal i Tomàs" 1994, convocat per l'Ajuntament de Santanyí, presentació que tengué lloc en el marc de les festes de l'Esperança, volem retre aquí un modest homenatge al poeta i escriptor gabellí Pere Orpi i Ferrer.

En Pere va néixer a Na Gambusina (Capdepera) l'any 1936.

Durant la seva joventut a Capdepera, començà a escriure versos, cròniques en els diaris, i algunes cançons i petites escenificacions, com "La Clínica X".

A l'edat de 20 anys inicià els seus estudis sacerdotals, al Seminari i al col·legi Nostra Senyora de la Sapiència de Mallorca, i a la Universitat Pontifícia de Comillas (Cantàbria), on obtingué la llicenciatura en Teologia, l'any 1967. Des de llavors ha estat rector de Peguera, Son Macià, Montuïri i, actualment, de la Colònia de Sant Jordi.

Ha guanyat diversos premis de poesia: Ciutat de Palma (1967); Blau d'Argent (Lluc, 1967); Verge de la Consolació (Sant Joan, 1992), etc.

Ha publicat els següents llibres de poemes:

"Encara que no em donin la paraula", 1975.

"Entorn de la paraula", 1978.

"A contrallum", 1979.

"A cara i creu", 1986.

"Simfonia en blau major", 1994.

És també autor de diversos himnes i cançons de caràcter religiós i popular, que han estat musicats pel P. Antoni Martorell, Bartomeu Calatayud, Antoni Mateu, Vicenç Joan, Bernat Julià, etc.

És traductor dels quatre Evangelis: "la Bona Nova en la parla popular de Mallorca", 1989.

L'any 1992, a comanda del Centre Cultural Banda de Música de Capdepera, va escriure "Himne a Capdepera", musicat per E. Pastor.

Vetaquí dos dels seus poemes del seu darrer llibre:

*"Fassers de foc amb fons de lluna plena
vora el mirall salat, tendre d'onades.*

Cascades d'estels blaus pel cel en festa.

*Astorament d'infant
als ulls cosmopolites.*

*Dispars sense metralla, trets de pau
al campament joïós, a les trinxeres
del festival poètic.*

*Juganera,
la lluna es fa bocins entre les ones".*

Cala Rajada, Sant Roc 89

*"Des de l'alba del gall i del rellotge
les mans em fan olor de camamila.*

*Vent groc de tramuntana. Pels Pelats
s'insinuen preludis de tisana.*

*Rost de fonoll marí, d'amics endèmics.
Bavarades de sal i pedra viva.*

*Al fons, el Cap del Freu. Gavines mudes
porten llavors d'estiu al bull de l'Olla.*

*Vaixells a mig camí de la frissor
cerquen fites de xarxes i palangres.*

Silenciós de llum, el far medita".

Cala Rajada, juny 91

La Plataforma per a la llengua i Joves de Mallorca per la llengua han remés aquest comunicat:

La companyia Coca-Cola és una empresa multinacional nord-americana del sector de les begudes. Actualment aquesta empresa està etiquetant els seus productes en 135 idiomes, molts d'ells amb un nombre de parlants inferior al de la llengua catalana. La Plataforma per a la llengua ha organitzat una campanya en favor de l'etiquetatge en català de la Coca-Cola; és per aquest motiu que us remetem aquest anunci de la campanya que s'està duent a terme a Catalunya, València i les illes Balears.

Es demana als lectors que cridin al telèfon del consumidor de Coca-Cola 900-606060 (és gratuït) sol·licitant l'etiquetatge en català.

PER L'ETIQUETATGE EN CATALÀ de la Coca-Cola

cridau al
telèfon del
consumidor
de Coca-Cola
(gratuït)

900-60 60 60

*Plataforma
per la
Llengua*

Molts d'anys !

La redacció de Cap Vermell

El Crist del Castell

El Crist del Castell fou descobert l'any 1965 quan es preparava per a iniciar les obres de restauració i reforma de la Capella del Castell, dirigides per l'arquitecte Gabriel Alomar.

En el Diari de Mallorca de dia 16 d'octubre d'aquell mateix any Alomar publicava un article on donava a conèixer el descobriment de la talla gòtica. Aquest és el text:

«Amb ocasió de les obres de restauració que es realitzen a la Capella-Santuari del Castell per iniciativa de la Parròquia i baix la direcció del Servei de Defensa del Patrimoni Artístic Nacional, ha estat descoberta baix una gruixada capa de guix una talla

de fusta, probablement de taronger, més petita i d'estructura clarament pre-gòtica o de transició. La policromia pareix haver desaparegut amb la reforma que sofrí en una època posterior. La talla es troba en perfecte estat de conservació i podria constituir una de les peces més antigues d'aquest tipus que existeixen a Mallorca.

Per la seva estructura i estil podria coincidir, perfectament, amb la data de construcció de la Capella primitiva, que correspon al primer tram de l'actual església, l'any 1316.

La restauració de la talla és realitzada pel senyor Cividini.»

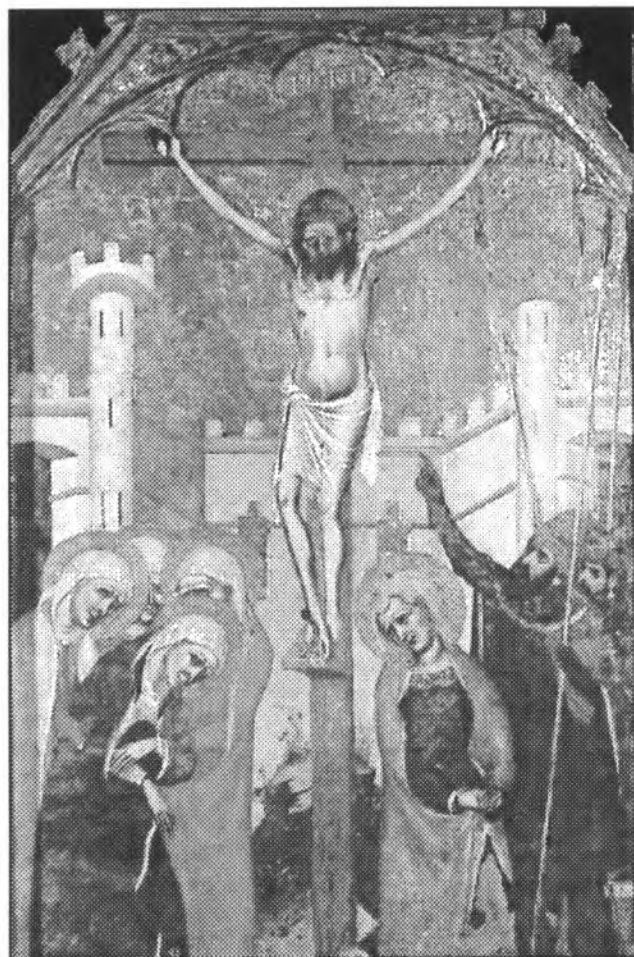

Figura 1.

En pintura gòtica hi ha tot un conjunt excepcional de retaules i quadres que han estat estudiats, fonamentalment, pel pare Gabriel Llopart (1), però «encara hi ha una autèntica dissociació entre la documentació escrita i l'aportació pictòrica conservada de la segona meitat del s. XIV. Ens hem d'atenir encara a l'antic sistema de distingir les "maneres" dels artistes amb "Mestres de ..." tot esperant que brolli l'espina sobtosa que connecti tal o tal altre mestre anònim amb tal o tal altre nom que apareix fugaçment i repetidament en els protocols».

Per tant, si és difícil datar i catalogar l'obra pictòrica gòtica mallorquina encara és més complicat fer-ho amb l'escultura. Un dels primers escultors mallorquins identificats és Gabriel Mòger, però la seva obra ja és de finals de segle XV i principis del XVI, és a dir, quan la societat mallorquina es decantà pel gust renaixentista, «bufaven de ple els nous corrents i s'acabava l'Edat Mitjana. (2).

L'escultura gòtica estaria vigent, principalment, durant els segles XIV i XV. En aquell temps, el poble de Capdepera, depenia civilment i religiosament de l'administració d'Artà. La devoció a la Verge de l'Esperança sorgí impulsada pel gremi de teixidors de Ilí, quasi al mateix temps a Artà i Capdepera. En el cas del Crist sembla que succeí el mateix, és a dir,

que la devoció i la imatge aparegueren a ambdós pobles al mateix període. A Artà, l'any 1576, ja hi havia la capella del sant Crucifixi(3) i segons referències orals del vicari(4) el Crist d'Artà i el de Capdepera són molt semblants.

En el període gòtic s'accentua la narració i descripció dels episodis de la vida de Jesús i dins la religiositat popular adquireix gran importància el cicle del naixement i infància de Jesús, així com la vida pública, passió i glorificació de Crist.

Llavors Deu ja no és el jutge omnipotent i triomfador sobre la mort sinó un Déu-Home que sofreix, que es desagna i mor a la creu, mirall dels sentiments i de les preocupacions humanes.

A les talles gòtiques el cos de Crist apareix mort, amb els ulls closos, els braços en perllongació encara que una mica arquejats, les cames que pareix que ja no suporten el pes del cos; el patetisme s'intensifica amb alguns detalls efectistes: la corona d'espines, les sanguinoses mans clavades a la creu amb els dits que es flexionen, la sang que brolla del costat i regalima.

Per precisar la data de realització del nostre Crist cal comparar amb altres imatges gòtiques mallorquines que sí han estat catalogades; he escollit tres pintures i una escultura. En aquell temps, la pintura i l'escultura evolucionaven paral·lelament, les escultures es pintaven. Entre figura i figura passa un període de 50 anys i ens permet seguir els canvis simbòlics i estètics del Crist gòtic.

Figura 1. Crucifixió de l'any 1353. Forma part d'un retaule. L'autor és Ramon Destorrens. Museu de Mallorca.

Crist és encara viu i és insultat per un dels dos soldats que el guarden.

Figura 2. Crucifixió de l'any 1406. Petita taula del Mestre de Montision. Museu de la Catedral.

Crist té els ulls tancats, les santes dones ploren desconsolades, alguna està a punt de desmaiar-se, el drap que cobreix les nuses de Crist està nuat al costat esquerre, el ventre inflat, els dits de les mans es flexionen sobre els claus. No apareix la corona d'espines.

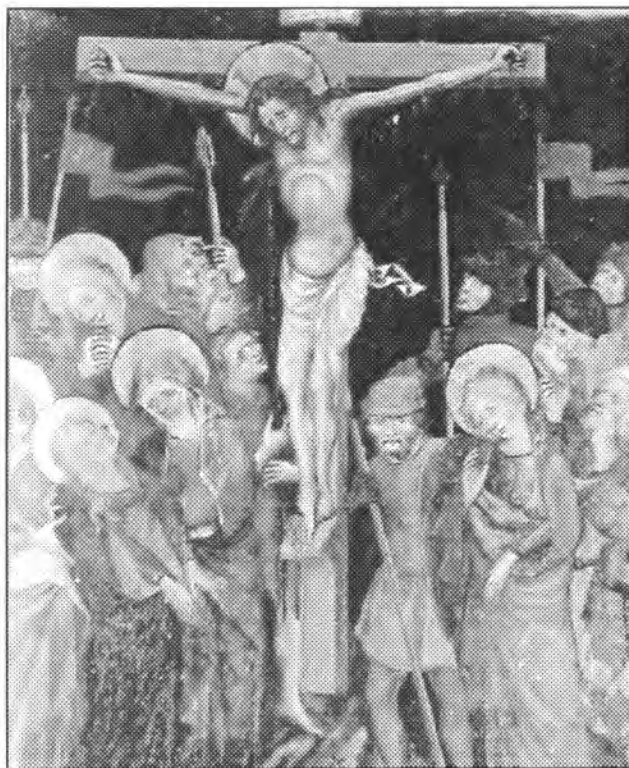

Figura 2.

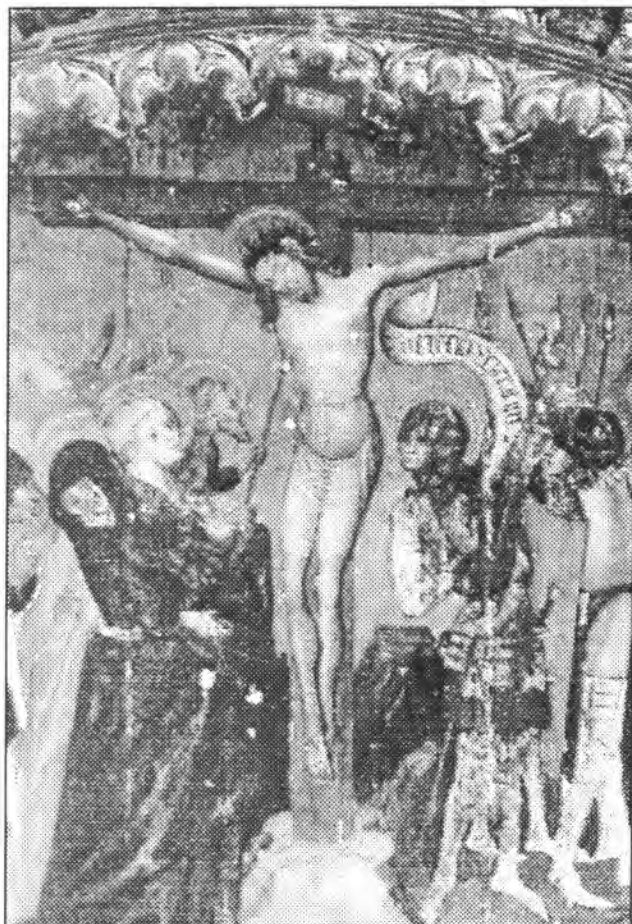

Figura 3.

Figura 3. Crucifixió de mitjan segle XV. Miquel d'Alcanyís. Convent de la Concepció de Palma..

Retaule dedicat a la Mare de Déu de la Mercè. En el pinacle central hi ha la Crucifixió del Salvador. Duu la corona reial i la d'espines i el *suppedoneum* sobre el qual descansaven els peus ha desaparegut. La corona d'espines i la manca del *suppedoneum* són característiques gòtiques per excel·lència. Crist ja és mort i ha tombat el cap al costat dret.

Figura 4. Figura central del Calvari de Selva. Obra de l'escultor Gabriel Mòger, de finals de segle XV o principis del XVI.(5).

El Crist està fet de cartró i tela encolada i medeix uns 80cm d'altura. És una escultura molt realista, duu corona reial i corona d'espines, manca el *suppedoneum*; el ventre s'ha endinsat, el cap inclinat al costat dret, la cara plena de gotes de sang i de suor, les costelles estan a la vista.

Figura 5. El nostre Crist té una postura molt rígida, el ventre una mica inflat. No apareixen els detalls realistes propis de la segona meitat de segle XVI com són: el cap inclinat cap el costat dret, les costelles vistes, el ventre enfonsat. Segons el meu parer és una imatge de mitjan segle XV.

Consider que el Crist en lloc d'estar enclavat sobre aquesta post negra que fa la funció de retaule, hauria d'estar sobre una creu, un suport més adient a la seva condició de talla gòtica.

També és necessari un cartellet que exposi les dades més rellevants del nostre Crist.

Josep Terrassa

Notes

(1) *La pintura medieval mallorquina, su entorno y su iconografía*. 4 vols. Luis Ripoll editor, Ciutat de Mallorca 1977-1980. Per aquest article he utilitzat el llibre del mateix autor *La pintura gòtica a Mallorca*. Edicions Polígrafa S.A. Barcelona 1987.

(2) Llompert. Idem Pàg 39.

(3) Antoni Gili. *Artà en el segle XVI*. pàg 63. Gràfiques Miramar 1993.

(4) Francesc Munar. Actualment aquest Crist és al taller de restauració de la diòcesi de Palma.

(5) Gabriel Llompert. *Dos puntualizaciones definitivas sobre el retablo manierista de Sineu*, Mayurca, 16, 1976. *El calvario gótico del retablo de Selva*. «Brisas». 8-4-90.

Figura 4.

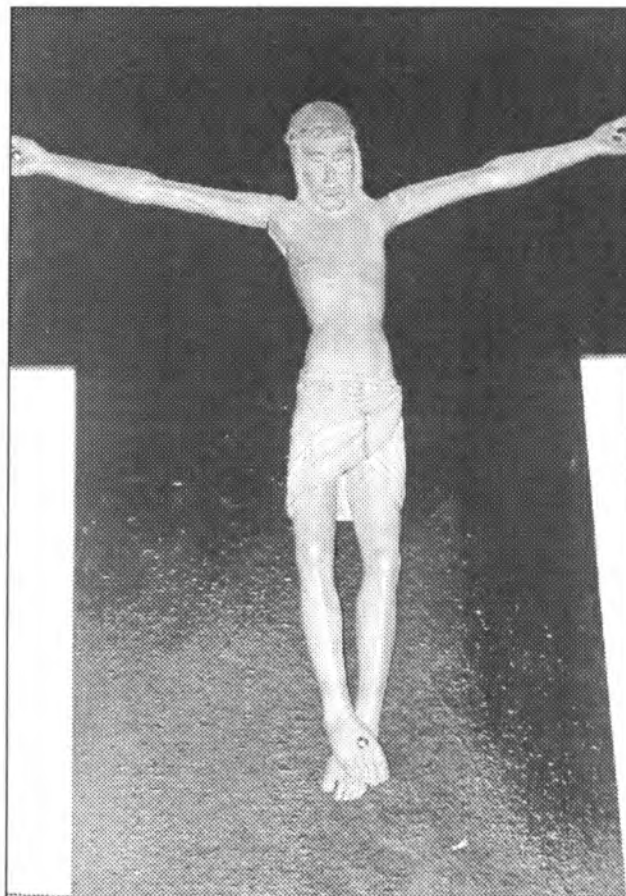

Figura 5.

EL PATRIMONI TUDAT

En el passat número de CAP VERMELL ja em vaig referir a aquest tema argumentant i citant referències documentals sobre l'existència i el traçat del camí reial i acabava l'article manifestant la meva disconformitat amb una comunicació presentada al III Congrés en defensa del Patrimoni Cultural. Com que la meva disconformitat estava sense argumentar resultava aspre i fora de to. En aquest article vull seguir aportant informació, rectificant errors i, sobretot, exposant les raons de les queixes.

L'inici d'aquest procés cal situar-lo entorn de l'any 1985, quan es preparava l'expedient de construcció del camp de golf de Sos Sastres. Llavors preparava l'informe sobre la problemàtica de l'aigua dins el municipi i en una ocasió vaig poder consultar l'expedient; m'interessava saber com havien d'aconseguir els recursos hídrics, el sistema de rec i altres detalls sobre el tema que incloïen referències al futur aprofitament de l'aigua de la depuradora; em vaig fixar que no hi havia cap referència a les restes arqueològiques a pesar d'estar declarades monument Històric Artístic, amb estat de conservació regular i inclòs dins les NNSS del municipi i aprovat amb el vist i plau de totes les institucions implicades.

Un dia que cercava la font de na Bramul em vaig trobar amb el sr. Pape i el vaig informar sobre les restes arqueològiques pels quals es va demostrar interessat ja que significaven un valor afegit al camp de golf. En una altra ocasió li vaig presentar n'Alfred Arnau, aleshores arqueòleg del museu municipal de Sant Llorenç des Cardassar. Aquests fets són importants perquè es reflexaren en un article de Fabio publicat per Última Hora amb data 2-7-86 on es parla del camí dels Reis, de les restes talaiòtiques i de la restauració de les cases.

Des de CAP VERMELL es va fer també un seguiment dels aconeximents. En el mes de març de 1988 es publicaven a la contraportada dues fotografies de Sos Sastres, a una de les quals es veia que les obres del moviment de terra havien afectat un talaiot. En el mes de setembre del mateix any publicava un article "Golf Rocaviva", amb referències a les restes arqueològiques i al camí reial. En el mes d'abril de 1989 publicava un article sobre el poblat talaiòtic de Sos Sastres que després, a l'any 1991, seria recollit en el llibre "El Patrimoni arqueològic de Capdepera".

A mitjan mes de setembre de 1991 es produïa

22
PART FORANA
790 SEPTOR 1991
Mírcolis, 2 de julio de 1988

Capdepera

Fabio
Fotos: Aps

Severiano Ballesteros y Bernard Langer jugarán en el torneo de inauguración del campo de golf de "Sos Sastres", cuya construcción se inició la pasada semana. Este anuncio lo hizo a UH el promotor del citado campo, Klaus Pape, aunque para ello tendrán que pasar dos años.

Tsi como publicamos la pasada semana, la Comisión Provincial de Urbanismo, ya ha dado el oportuno permiso para construir el campo, no así los cincuenta apartamentos que seguramente se aprobarán en un futuro no muy lejano.

30 MILLONES ANUALES

Así lo espera Klaus Pape porque de lo contrario sería imposible el funcionamiento de la Comisión Provincial de Urbanismo.

50 APARTAMENTOS

El Ayuntamiento solicitará de la Comisión Provincial de Urbanismo un cambio en las recientemente aprobadas Normas Subsidiarias, para poder llevar a cabo un plan parcial en "Sos Sastres", condicionado exclusivamente a los cincuenta apartamentos que el promotor estima como mínimo imprescindible para que el campo de golf no sea deficitario.

40 APARTAMENTOS

El Ayuntamiento solicitará de la Comisión Provincial de Urbanismo un cambio en las recientemente aprobadas Normas Subsidiarias, para poder llevar a cabo un plan parcial en "Sos Sastres", condicionado exclusivamente a los cincuenta apartamentos que el promotor estima como mínimo imprescindible para que el campo de golf no sea deficitario.

40 APARTAMENTOS

El Ayuntamiento solicitará de la Comisión Provincial de Urbanismo un cambio en las recientemente aprobadas Normas Subsidiarias, para poder llevar a cabo un plan parcial en "Sos Sastres", condicionado exclusivamente a los cincuenta apartamentos que el promotor estima como mínimo imprescindible para que el campo de golf no sea deficitario.

Dentro de dos años Ballesteros y Langer inaugurarán el golf de "Sos Sastres"

ran la supervivencia del césped que como queda dicho estará apto para ser usado dentro de dos años aproximadamente, motivo por el cual Klaus Pape ha invitado a los campeones Langer y Ballesteros que han aceptado, aún cuando en dos años pueden ocurrir muchas cosas.

VESTIGIOS TALAIOTICOS

Según Klaus Pape, aviado jugador de golf y co-

El promotor, Klaus Pape, señala el lugar donde se situará la calle torrena. Sobre estas ruinas las viejas casas de "Sos Sastres" que serán restauradas.

No habrá problemas de agua ya que se han abierto cuatro nuevos pozos.

necedor de muchas instalaciones en todo el mundo, el campo de "Sos Sastres" ofrecerá múltiples atractivos ya que compaginará unas calles y "greens" para todos los gustos y con todo tipo de dificultades, incluido un lago artificial, con un paisaje de gran belleza, además de un entorno rústico cruzado por el viejo camino "de la Reia", que iba de Artá a Capdepera, así como vestigios talaióticos, es casi totalmente estudiados por otra parte.

«Además, están las antiguas casas de "Sos Sastres", que serán cuidadosamente restauradas.

El concejal Torrens con el promotor Pape

la destrossa del poblat. Aleshores l'agrupació local del PSM va decidir denunciar els fets i fer un seguiment dels expedients que obrí l'Ajuntament i la Direcció General de Patrimoni. A la denúncia detallàvem el que s'havia destrossat i entregàrem unes restes de ceràmica púnica que després els arqueòlegs utilitzaren per elaborar el seu dossier.

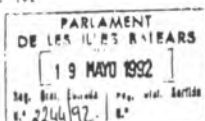
No faré el seguiment de les actuacions realitzades per l'Ajuntament de Capdepera perquè foren exposades a la comunicació de Maria Massanet i Pere Cortada i ja s'han resolt (data 11-6-93).

Respecte de les actuacions fetes des de Palma, en canvi, quasi no en parlen. El dia 18-9-1991 el grup parlamentari PSM feia unes preguntes a la Mesa del Parlament sol·licitant resposta a les següents preguntes:

- 1ª.- Té constància d'aquests fets la Conselleria de Cultura? S'ha realitzat alguna acció per tal d'evitar la destrossa?
- 2ª.- Ha pensat la Conselleria en requerir al propietari?
- 3ª.- Ha obert o pensa obrir un expedient per determinar si hi ha motiu de sanció?"

Grup Parlamentari PSM i EPM

Parlament de les Illes Balears

A LA MESA DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

D'acord amb el que preveu l'article 155 i següents del Reglament del Parlament de les Illes Balears, la Diputada espanyola presenta la següent PREGUNTA amb sol·licitud de resposta ESCRITA.

TÍTOL: DESTRUCCIÓ DEL POBLAT TALAIÒTIC DE SOS SASTRES.

A finals de 1991, l'Ajuntament de Capdepera va denunciar davant la Comissió del Patrimoni Històric-Artístic de Mallorca la destrucció parcial de la murada i poblat talaiòtic de SOS SASTRES del terme municipal de Capdepera.

Aquest conjunt arqueològic està inclòs dins l'àrea ocupada pel Camp de Golf ROCA VIVA.

Les obres que afectaren el conjunt, varen ésser produïdes per moviments de terres i obertura de camins. En aquestes obres s'expolià de tal manera el recinte fortificat que, fins i tot, s'empraren lloses de la murada com a elements decoratius del complex del camp de golf.

De llavors ençà tot i haver-se iniciat un expedient sancionador de banda de la Comissió del Patrimoni Històric-Artístic no s'ha tingut coneixença de cap resolució ni de cap passa encaminada a sancionar un atemptat tan considerable i a impedir que fets com aquests es tornin a repetir.

.- Quines actuacions ha duit a terme la Conselleria per tal d'aclarir i sancionar, si pertoca, els responsables de la destrucció parcial del poblat talaiòtic de Sos Sastres?

.- En quin moment es troba l'expedient sancionador obert a tal efecte?

.- Té voluntat la Conselleria de Cultura d'actuar en conseqüència davant la gravetat d'aquests fets?

Palma, 19 de maig de 1992
LA DIPUTADA:

Sgn: Antoni Vadell Ferrer

Per aquells dies, efectivament, la Conselleria de Cultura va incoar un expedient sancionador contra els responsables de les destrosses.

A.R.C.A., l'associació que treballa en defensa del patrimoni, també es va interessar per la qüestió. Seria en el mes de febrer de 1992 quan, a partir d'unes gestions realitzades per A.R.C.A, vaig ser citat a la Conselleria de Cultura per declarar respecte a la destrossa del poblat. Segons l'advocada que tramitava l'expedient sancionador, el senyor Pape havia manifestat desconèixer l'existència de les restes talaiòtiques. Per desmentir a la propietat vaig aportar el retall de premsa abans esmentat així com fotocòpies de la revista CAP VERMELL que fan referència a aquestes restes arqueològiques.

Quan varem considerar que l'expedient sancionador estava clos, el grup parlamentari del PSM va tornar insistir a la Mesa del Parlament sobre la qüestió i preguntava si la Conselleria de Cultura tenia la voluntat d'actuar en conseqüència davant la gravetat de la destrossa produïda (19-5-1992)

Amb la informació que he donat crec que estan prou clares les actuacions realitzades a nivell polític i institucional.

Una altra de les mancances de la comunicació està en la utilització de la documentació històrica, arqueològica i geogràfica.

"En Geroni de Berard, l'any 1789, qualificà a la possessió de Sos Sastres com una de les més grans del terme municipal d'Artà". Aquesta informació, també recollida per Catalina Cantarelles, és errònia. El senyor Berard es va equivocar. En aquell temps, segons els estudis de Jaume Alzina (1), Sos Sastres tenia unes 148 Ha. i en quan a extensió, n'hi havia, dins el terme d'Artà, fins a catorze de més grans. Sos Sastres sempre ha estat una possessió mitjana com Na Maians, Son Barbassa o Sa Mesquida; una informació que qualsevol persona major del poble vos podria haver donat.

La no localització documental del Camí de Sos Sastres i la referència errònia sobre l'extensió de la possessió fa que, Catalina Cantarelles i els autors de la comunicació, canvien la denominació de camí reial per la de Camí de Sos Sastres. Els camins amb nom de possessió són quasi sempre una desviació d'un camí principal i és en aquest sentit que l'arxiduc Lluís Salvador, en el viatge que realitzà a Capdepera, diu: " y el camino tuerce

hacia la derecha, dejando a la izquierda otro camino que conduce a la "possestió de Son Sastres". Dir que el camí de Sos Sastres passava per Son Barbassa i Sa Mesquida demostra un desconeixement del nostre municipi.

No tenir en compte "el que els habitants de Capdepera anomenen des d'antic com a camí reial" sense fer cap gestió al respecte me pareix improcedent. La primera referència que vaig fer sobre el camí reial fou a un article en memòria d'Antoni Flaquer "Solleric" (CAP VERMELL, desembre 1982) on deia: "el camí empedrat que trobam a la plaça Vella és el camí Reial, que puja pels Quatre Cantons". Llavors, Antoni Gili encara no havia publicat els llibres que confirmen les referències orals d'Antoni Flaquer.

A les referències sobre el poblat talaiòtic també hi ha incorreccions. Segons la comunicació "el poblat s'aixecava al voltant d'un talaiot central que organitzava la resta de construccions". En el meu llibret, citat pels autors, no ho dic així: "a s'Heretat i a Ses Païses d'Artà el poblat es construí de nova planta, a partir d'un talaiot central, a Sos Sastres succeí que la població que en el període Talaiòtic I habitava els dos talaiots i unes construccions que hi havia adossades, s'agrupà per construir un poblat tancat de murada. El talaiot situat més a l'est hi quedà adossat".

Argumentar la destrossa del jaciment arqueològic a partir dels fets del mes de desembre de 1991 és una inexactitut. En el mes de març de 1988, CAP VERMELL ja publicava una fotografia on era evident la falta de voluntat, per part del propietari, de protegir les restes arqueològiques; a aquest fet seguien altres destrosses quan eixamplaren el camí que du a les cases i quan es va fer un aparcament dins el poblat; per tant, els fets que denuncià el PSM no eren més que una continuació dels que s'havien fet, impunement, fins llavors.

Amb la col.laboració d'alguna de les persones del poble que han intervingut en la formació de l'expedient sancionador hauria millorat la comunicació però, casualment, estan relacionades amb el PSM local i això sembla que no interessava. Crec que hem de superar els recels. Si volem que les coses importants vagin endavant hem de saber treballar conjuntament encara que els interessos particulars ens separin.

NOTES

(1) Jaume Alzina i Mestre. La gran propietat i els grups pagesos a la Comarca d'Artà entre 1818 i 1864, MAYURQA 17 (1977-78) pags 97-101.

També es pot consultar del mateix autor Els roters i el sistema de rotes dins l'estructura agrària de la comarca d'Artà el primer terç del segle XIX. Estudis Balearics nº 14 Setembre 1984. Pags 17-54.

JOSEP TERRASSA

SANTA CECÍLIA 94

El C.C. Banca de Música de Capdepera celebrà la festivitat de Santa Cecília, patrona dels músics, amb una sèrie d'actes relacionats amb la música, durant els dies 18, 19 i 20 de novembre.

El 18 s'obrí l'exposició de fotografies i guardons de la Banda, on poguérem contemplar imatges d'actuacions recents i instantànies de molt de temps enrere. La mostra tengué lloc al vestíbul del Teatre Principal.

El dia 19 hi hagué el sopar de companyonia, que reuní un bon grapat de músics i d'aficionats a la música. Es va fer al menjador de les escoles i l'ambient distès i simpàtic. El "Cuinerot de Son Bombo i Plats" confeccionà un menú d'aquells per xuclar-se els dits.

Per acabar, el dia 20, a les 20'15 hores, es dugué a terme l'acte central, com fou el concert en honor a la patrona i la presentació del programa de concerts prevists al llarg de l'any.

L'actuació l'integraren dos pasdobles i obres de Schubert, Buot, Brahms i Gershwin, finalitzant amb l'Himne a Capdepera. La direcció estigué a càrrec de Josep J. Esteve i la banda actuà plena d'entusiasme i entrega. Tot plegat, fou una vetlada magnífica que va fer les delícies dels assistents.

Es
Cuinerot
de Son
BOMBO,
Te el gust
de
Oferir vos

♪ Una Picadeta, tot frit.
♪ Llom al Forn, Salsa de Trufa.
= arròs pilaw i xampinyons
♪ Greixonera D'avellanes,
Salsa de Canyella.

El consum d'alcohol i accidents de tràfic

Les taxes de mortaldat per accidents de tràfic han experimentat un increment molt elevat a la segona meitat del nostre segle. Per això, són considerats com un dels problemes de salut pública més greu de la nostra civilització.

Es pot afirmar que els accidents de tràfic no són fortuits sinó que es produeixen per una sèrie de causes;

CAUSES PERSONALS, com són la fatiga del conductor, l'experiència al volant, el consum d'alcohol, la presa de certs medicaments...

CAUSES DEL VEHICLE, el mal estat del vehicle, la seva antiguitat,...

CAUSES AMBIENTALS, com són les característiques de la via, el temps...

Farem incidència en la relació entre consum d'alcohol i accidents de tràfic, perquè casi la meitat dels accidents de tràfic es produeixen baix la influència de l'alcohol.

Quins efectes produeix el consum d'alcohol perquè arribin a produir-se tants d'accidents de tràfic per la seva causa?

Els efectes inicials de l'alcohol donen lloc a un estat d'excitació i eufòria acompanyat per un retardament de les respostes produint alteracions visuals molt importants pel conductor com són, la percepció incorrecta de les distàncies i de la velocitat, visió doble i defectes d'acomodació de la visió als canvis de llum que potencien els efectes de l'enlluernament si es condueix al vespre.

Amb dosis majors d'alcohol s'afegeixen efectes que augmenten el risc de sofrir accidents de tràfic, com són: l'excitabilitat i irritació intensa, la descoordinació motora i la somnolència.

A Espanya es produeixen a l'any uns 5.000 morts i més de 600.000 ferits a causa dels accidents de tràfic deguts al consum d'alcohol. Això li suposa a l'Estat uns costos altíssims, a més dels danys personals, psicològics i laborals que sofreixen els accidentats.

Després d'aquestes xifres no deixa de sorprendre que la societat espanyola s'alarmi pels 125.000 heroïnòmans que hi ha a Espanya i no es preocupi pels 2.300.000

alcohòlics. Igualment, resulta paradoxal que es doni excessiva publicitat als 1.500 morts en els darrers tres anys per sobredosis d'heroïna, i gairebé no es parli dels 9.000 desapareguts en carretera per causa de l'alcohol dins els mateix període.

Encara que l'abordatge d'aquest problema sia complex, no per això ens podem creuar de braços, perquè les mesures per prevenir-ho són clares i estan legislades, i a més tots podem fer qualche cosa per evitar-ho :

Què fer?

- Els conductors, **no beure si s'ha de conduir**. Recordem que el límit d'alcohol permès per conduir (índex d'alcoholèmia), és de 0.8 graus d'alcohol pur per litre de sang. Aquest índex d'alcoholèmia es consegueix bevent: 4 tassons de vi, o bé 3 botelles de cervesa, o bé dues copes de whisky.

- Els acompanyants, **no deixar conduir a les persones que han begut**.

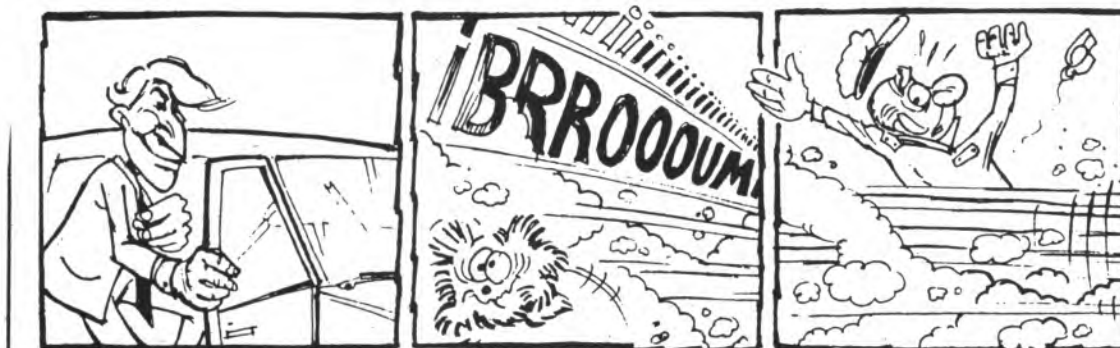
- Els propietaris de bars i altres establiments, **complir la normativa vigent que prohibeix la venda de tabac i alcohol als menors de 16 anys**. A aquestes edats ja es condueix vehicles a motor com són les motocicletes.

- La policia i la guardia civil, **augmentar la vigilància i els controls d'alcoholèmia**.

A nivell més general es poden adoptar altres mesures com ;

- **Disminuir el nivell d'alcohol en sang permès en els Reglaments de Circulació**. A alguns països europeus s'ha baixat la tasa d'alcoholèmia permesa de 0.8 gr/l a 0.5 gr/l.

- Endurir les sancions.
- Controlar els missatges publicitaris
- Adoptar mesures preventives: educació preventiva des de les escoles i la família.
- Realitzar campanyes que sensibilitzin a la població sobre els riscos del consum d'alcohol.

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

Centre Coordinador

Biblioteca Municipal de Cala Rajada

La biblioteca és i no és

La biblioteca és:

- un lloc cultural
- un centre d'informació i de documentació
- una sala de treball
- un lloc de trobada, d'intercanvi i de lleure

La biblioteca no és:

- una escola
- un centre d'esplai
- una guarderia
- un pati de joc

**Consell Insular
de Mallorca**

El canvi del canvi

Aquesta frase tan etèrea que va simbolitzar la darrera campanya electoral del PSIB ja comença a tenir cos a l'illa de Mallorca. Per una banda en plena sequera estiuenca i amb un procés perillós de salinització de pous, la batlesa de Calvià es despenja dient que el seu municipi té previst construir una ciutat del golf, amb tres camps i una urbanització per unes quatre mil persones. Feim càlculs per poder situar aquestes dades, i tenint en compte que un camp de golf consumeix la mateixa quantitat d'aigua que una població de vuit mil habitants, resulta, que el volum que necessitarà serà igual al que absorbeix una població de trenta mil habitants. El fet no deixaria de ser una broma de mal gust, si no fos per la quantitat de barbaritats que ja s'han duit a terme, i perquè aquests partits basen la seva reelecció en la seva caparrudesia per dur-les a terme. Sense entrar en polèmiques més amples com les d'ordenació del territori que aquestes obres representen; m'agradaria saber com pensen obtenir l'apreciat líquid necessari per regar la gespa: Mitjançant plantes potabilitzadores; vaixells que assegurin l'abastiment en un futur etern, superant les protestes d'altres autonomies; amb pregàries per a que ploqui cada any; per canyeries que arribaran a l'altre extrem de l'illa i empobriran encara més a la resta dels municipis... Es faci el que es faci, a qui es pensa carregar aquest cost addicional? S'ha quantificat aquest cost addicional, tant econòmic com socialment i el seu impacte ambiental?

Però és que no hem surtit d'aquest ensurt, quan el PSIB públicament ha defensat la construcció de la incineradora de Son Reus per no sabem quines raons explícites, i ho justifica dient que hem de tenir fe en les seves opinions respecte a la innocuïtat ambiental de la planta, i que no hem d'escollir als metges que estan opinant el contrari, jugant-se el seu prestigi professional, ni els informes d'entitats científiques que reafirmen el que han dit els metges.

És a dir, que en comptes de demostrar-ho en dades, el PSIB-PSOE, abanderat de la modernització, fa una crida a la fe, i a que sense protestar protagonitzem el paper de conills d'indis. Curiosament està emprant la mateixa tàctica que es va utilitzar anys enrera per colar-nos l'energia nuclear o l'entrada a l'OTAN. I és que, quan hi ha tants dubtes sobre aquest sistema d'eliminació de residus urbans, tant pels fums com per les cendres tòxiques que genera, el lògic és emprar l'altre sistema alternatiu de recollida selectiva de fems, més respectuós amb la nostra salut i el nostre entorn.

La destrucció de l'antiga carretera de Deià o el sarcasme de posar el nom de «Parc Natural» a un hotel de Muro que ha destruït tot un sistema dunar, no són més que notes afegides a tot el que comentam.

I és que tant el PP com el PSIB, s'han decidit per la política de l'absurd i semblen les dues cares d'una mateixa moneda. I els ciutadans som espectadors d'aquest drama real, que ens fa dubtar molt d'aquesta democràcia que ens fa combregar amb dioxines d'incineradora, salinització de pous, destrucció del patrimoni d'un poble i per tant de la seva memòria històrica... així com de partits que necessiten de la fe en la seva vessant més estúpida per legitimar-se ells i també els negocis d'uns pocs, en detriment de la qualitat de vida de la majoria.

Però així i tot hi ha preguntes a les quals em costa trobar resposta: Són tot això bogeries d'uns pocs o són els símptomes a petita escala d'una civilització que ha creat el forat de la capa d'ozó, la desertització galopant de la terra, el canvi climàtic del planeta, la contaminació de l'atmosfera i de la mar...? Què hi ha darrera la cultura del benestar? un panorama desolador? Hi ha una connivència entre aquestes decisions i el que desitja la major part de la població?... Davant tot això no hi ha més que dues solucions. La primera, esperar a veure el que passa, amb la nostra salut física i mental, per saber qui tenia raó; i la segona, deixar tots el paper d'espectadors per ser actors dels esdeveniments.

Dècimes desbaratades

A la revista "Artà" del mes de setembre hi surten unes dècimes desbaratades, de les que n'és autor "Es Porqueret de sa pellissa". Com que Capdepera i Cala Rajada hi són anomenades, tot seguit les vos reproduïm:

Dècimes desbaratades

Dins sa capsà d'ensaïmada
d'es programa de ses festes
torraren tres mosques llestes
mil quilos de sobressada,
un moix dins una panada
posà es molí d'En Climent,
perque un pop de Son Talent
feia de cuiner a Deià,
i un xot de s'Hostal d'es Pla
feia de mestre a Orient.

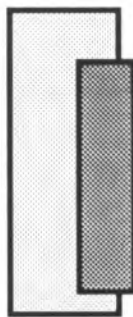
Quatre rates tragineres
naturals de Cartagena
ballaven a sa verbena
de la vila de Porreres,
trenta mosques vironeres
p'es moll de Cala Ratjada
amb dues serps de Granada
se menjaven un gelat,
i un borino encorbatat
regava sa pedruscada.

Un caragol de Cabrera
un any per Sant Bartomeu
se menjà tota sa neu
d'es poble de Capdepera;
quan li va pegar ballera
a un me de s'Heretat
amb un boc de Son Trobat
ballaren junts a Sevilla
perque un gri de Ca'n Pastilla
aquell any, caigué soldat.

Es Porqueret de sa pellissa.

L'Estat democràtic recollit a la Constitució espanyola.

L'Estat democràtic ve desenvolupat per regles de pluralisme dins les administracions públiques.

L'article 1.1 de la Constitució indica que el pluralisme és un dels valors superiors del seu ordenament. "Espanya es constitueix en un estat social i democràtic de dret, que propugna com a valors superiors del seu ordenament jurídic la llibertat, la justícia, la igualtat i el pluralisme polític".

No es tracta d'una regla qualsevulla, sinó d'un valor superior del model d'Estat que adopta la Constitució.

Pluralisme significa moltes coses, la regla bàsica és: "Els titulars del poder legislatiu l'exerceixen els representants dels ciutadans". A part d'aquesta regla general, el principi de pluralisme s'estén a les administracions públiques. Les conseqüències es troben en l'article 103.1 de la Constitució: "L'administració pública serveix amb objectivitat els interessos generals i actua d'acord amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació amb total sotmetiment a la Llei i al Dret".

De tots aquests principis, alguns deriven cap als següents:

1.-Principi de descentra-

lització: aquest principi significa que les competències dels ens públics deuen ser exercides de forma descentralitzada per administracions que no siguin de l'Estat.

Hi ha un manament, dins la Constitució, de descentralització. Per exemple: l'administració autonòmica i els ens locals.

El principi de la descentralització també opera internament, dins cada administració. Això sembla significar que les competències de cada administració deuen ésser exercides, tant com sigui possible, per les administracions inferiors. Per exemple: amb les competències de les comunitats autònomes, les províncies o, en els nostres cas de les Balears, els Consells, es preten apropar l'administració als ciutadans.

2.- **Principi de desconcentració.** Consisteix en les transferències dels òrgans superiors als òrgans inferiors, sempre dintre de la mateixa administració. Aquest principi deu regir dins cada administració, apropant aquest als ciutadans tant com sigui possible.

3.- **Principi de participació ciutadana.** És un fenomen que ha aparegut darrerament, ja que no existia abans. Ara, aquest aspecte es troba en un moment de gran auge.

Per exemple: l'aprovació d'un pla urbanístic és sotmetrà a exposició pública, per tal que els ciutadans puguin conèixer el que els afecta, i així poder presentar al·legacions, etc. Això és un exemple d'una manifestació de participació ciutadana. Aquest fenomen

sorgeix com a complement dels òrgans de participació clàssics.

Hi ha altres vies i formes de participació:

- Fórmules de negociació col·lectiva amb els òrgans de l'administració.

- Participació en els municipis, associacions de veïnats...

- Junes de barri.

La participació no ho arregla tot, hi ha decisions que les ha de prendre l'administració, perquè governar és administrar.

La Constitució no imposa aquest principi, de participació ciutadana, amb caràcter general. El que fa és al·ludir-lo i l'imposa en relació a determinats àmbits concrets de l'administració.

Exemples els trobam a:

- Art. 20.3 de la Constitució: "Mitjans de comunicació social depenents de l'Estat".

- Art. 27.5: "En el control i la gestió dels centres docents mantinguts amb fons públics".

- Art. 51.2: "Consumidors i usuaris".

- Art. 105.a): "Audiència en el procés d'elaboració dels reglaments".

La participació és una tendència de l'actuació administrativa, però no un manament imperatiu, i no és vinculant amb caràcter general.

- Art. 9.2: "Participació en la vida social..."

Però, segons la Constitució, no hi ha un manament imperatiu.

Joan Lluís

FLASTOMA !
EN MALLORQUÍ, PERÒ
VATUA L'OLLA

Campanya de
Normalització Lingüística

BATEC

La campanya sota el lema "0'7%, ja" va néixer com a iniciativa d'un grup heterogeni de població conscienciat amb la necessitat d'ampliar d'una forma immediata l'ajuda cap al Tercer Món.

Aquesta iniciativa és una passa envant en la relació entre països pobres i rics. Baix l'esquifit percentatge proposat per l'ONU - allà per 1972- s'amaga una canvi substancial: es supera l'acció puntual (Angola, Somàlia, Bòsnia, Ruanda...) i es pretén crear un flux continu, per petit que sembli.

Si en un principi era una mobilització minoritària -recordau que l'any 93 "Cap Vermell" decidí oferir un 0'7% del seu pressupost al fons mallorquí de solidaritat- ara ha recobrat actualitat i fins i tot hi ha partits polítics que s'han afegit a la demanda, cosa que, a més, ha creat una certa polèmica. Realment, amb la politització de la demanda (l'oposició pressiona a l'actual govern de l'Estat perquè passi del 0'25% actual al 0'7%, en els pressuposts del pròxim exercici) s'ha arribat a la demagògia amb una facilitat increïble: a les comunitats autònomes on governa el P.P., fan cas omís de les recomanacions del seu president nacional Sr. Aznar, i s'oposen frontalment a destinar enguany el 0'7% per als països subdesenvolupats; per la seva part, el P.S.O.E., aquí també s'afegeix a la demanda del 0'7%, mentre a nivell estatal no fa sinó posar-hi traves. Uns i altres han quedat en entredit i han pres una postura purament electoralista.

És evident que tant a nivell d'Estat com d'autonomies o municipis, les arque estan buides, quan no amb números vermells, i per tant ara per ara el 0'7% no sembla viable. Però, per altra banda, no es pot negar que aquest és un fi desitjable i ens hauríem de comprometre a arribar-hi a l'any 2000.

Així mateix, s'ha posat en evidència que per als nostres polítics tot val per tal de fotre l'altre. I una cosa és estar al govern i l'altra estar a l'oposició. Aquest país necessita una mica de coherència, de serietat i... de solidaritat.

Nosaltres seguim recolzant que es dediqui el 0'7% al Tercer Món, però som conscients que ha de sortir de la nostra butxaca, directament o indirecta.

És qüestió de justícia. És qüestió d'assumir-ho!

Tres i no res

NECESSITAM L'ALTRE

"No et necessit per res", li digué un dia un veïnat a un altre en una discussió. I des d'aquell capvespre no li tornà dirigir la paraula.

Anys després, el qui havia fet aquella seriosa advertència tingué un accident a la carretera i justament el primer que passà per allà fou el seu veïnat, el qual auxilià a l'accidentat i demanà a un dels ocupants d'un cotxe que avisàs tot d'una l'ambulància. Un parell de dies més tard, quan aquell home es recuperava de les ferides, el veïnat anà a veure'l a la clínica. Empeguït i silenciós, rebé l'accidentat aquell veïnat, a qui un mal dia li havia dit "no et necessit per res". Des d'aleshores es refeu una altra vegada l'amistat.

Potser dins la vida es donen situacions parescudes a la descrita. Això ens fa pensar que des del nostre orgull o la nostra prepotència ens creïm que no necessitam dels altres. Segur que mai no ens havíem equivocat tant.

Tots, qualche dia tenim necessitat dels altres, a vegades per la cosa més insignificant, per una beneitura...

No tanquem les nostres portes a ningú, no sigui cosa que en alguna ocasió els altres també ens facin lo mateix.

Andreu Genovart

LLENGUA AMB TÀPERES

El català sempre ha estat un problema... per als castellanoparlants. Sobretot per als castellanoparlants que viuen fora de l'àmbit de la llengua catalana. Els que viuen a Catalunya o a les nostres Illes saben que tal problema no existeix.

Adesiara es promouen campanyes des de distints mitjans de comunicació, magnificant casos mínims i elevant l'anècdota a categoria. De tal manera que qui no coneix el cas pot creure que a les terres de parla catalana el castellà ha desaparegut del mapa. I un cop creat l'estat d'alarma ja sols és bufar i fer ampolles. La bolla de neu torna més i més grossa, comencen les polèmiques i tothom hi diu la seva, amb coneixement de causa o sense. I si és la Real Academia de la Lengua Española la que es creu en la necessitat d'intervenir-hi, podeu tenir per ben segur que ja tenim la Seu plena d'ous.

Com que, segons sembla, la llengua castellana es troba aquí en perill de mort imminent, l'esmentada Real Academia ha cregut necessari fer algunes recomanacions al president del Govern de l'Estat, a fi de mitigar els problemes de convivència idiomàtica *vivos hoy en las comunidades con lengua vernácula*. I a més recorda el senyor Lázaro Carreter, president de tan insigne institució, *que el texto constitucional exige garantizar las posibilidades de aprendizaje de la lengua común por parte de todos los españoles como medio espontáneo de expresión hablada y escrita*. Si això no és crear alarma social completament infundada, que vegui el senyor Carreter i ho expliqui.

Jo diria que la situació real és aquesta: fa quaranta anys aquí no sabia parlar el castellà amb fluïdesa més que un petit percentatge de gent, mentre que avui el parla correctament tothom. L'escola i els mitjans de comunicació garanteixen que no hi hagi analfabets funcionals en castellà, però no garanteix, en canvi, el domini correcte del català, de manera que un gran nombre d'alumnes, quan acaben l'EGB, són incapaços de desenvolupar-se espontàniament en la nostra llengua. Aquesta i no d'altra és la situació.

Vegem ara les recomanacions de la Real Academia i comentem-les.

Demanen els acadèmics, en primer lloc, que es fomenti *el bilingüismo real sin diglosia, de tal manera que el tiempo atenúe, hasta extinguirlas, las tensiones hoy desgraciadamente perceptibles*. El bilingüisme és sempre una etapa transitòria que es produeix quan dues llengües entren en contacte, fins que una de les dues acaba per imposar-se a l'altra. Lluís V. Aracil ("Papers de sociolingüística") diu que "la substitució lingüística consisteix en una seqüència d'etapes, una de les quals -segurament la més hàbil i crucial- és un bilingüisme transitori". I en aqueixes estani. El castellà avança i el català recula.

En segon lloc, els *académicos* demanen que s'adoptin *las medidas que favorezcan una actitud no recelosa de todos los ciudadanos ante las distintas lenguas de España*. Aquesta em sembla una petició plena de sarcasme per venir inserida en un context -la pròpia nota emesa per l'Acadèmia- que no fa més que fomentar precisament tota mena de recels, suspicàcies i animadversions.

Es fiquen després amb els plans d'estudi de les nostres escoles i exigeixen, entre d'altres coses, que es facin obligatòries *aquellas disciplinas que afectan a España como nación: su historia, su geografía y su literatura, muy en primer término*. Però, què deuen creure els senyors acadèmics que els ensenyen als alumnes, per aquí? La història del Kurdistan?

En quart terme, la nota de la Real Academia demana que es determinin les situacions en què s'ha d'emprar la llengua comuna *para proteger a los ciudadanos como tales y en el ejercicio de actividades que les crean obligaciones y derechos, cuales son los compradores y vendedores, contratantes, clientes de banca, usuarios de servicios, etc.* Coneixeu d'un sol cas en què algú, en l'exercici d'alguna de les activitats esmentades, hagi tengut problemes derivats de l'ús del castellà? Jo no. En canvi en passen a dotzenes pel fet contrari, es a dir, intentar usar el català dins les situacions més normals i quotidianes (sobretot en les relacions amb l'Administració).

El punt cinquè dels acadèmics és una de les perles del comunicat. Volen que s'estipuli *la doble rotulación, en la lengua territorial y en castellano, de todos los topónimos, incluidos los urbanos, que cuentan con tradición en este último idioma*. Sabeu d'algun topònim que aquí tengui tradició en castellà? Ni un. Ni un.

Heu sentit dir mai *Cala Aguja*? O *el Cargador*? Heu sentit parlar de *Cala Gato* o de *la Heredad*? Jo no. Si no són ganes d'emprenyar ja em direu què és això.

Finalment, el senyors de l'Academia volen que emissores de ràdio i televisió de l'Estat emetin preferentment en castellà. Ho veis com no saben de quina realitat parlen? No és que tals emissores emetin preferentment en castellà sinó ho fan gairebé exclusivament. I encara, els senyors acadèmics volen fer extensiva aquesta exigència a les emissores privades, per tal que ofereixin *una programación mínima en castellano*. Les de televisió ja ho fan, exclusivament també, i la ràdio dos reals del mateix. I encara sort que no se'ls ha ocorregut demanar altre tant per a la Premsa Forana, que si no ja me veig el nostre "Cap Vermell" castellanitzat.

Crec que tot això es pot resumir. La visió centralista de l'Estat segueix amb l'entossudiment d'imposar-nos una llengua que no és la nostra. D'altra banda, alguns creim que tenim dret a emprar en tot moment, a la nostra terra, la llengua que ens és pròpia des de més de set-cents anys ençà. Per primera vegada el català recula a les totes com a llengua vehicular. Des del centre ho veuen i aprofiten: menteixen i diuen que és el castellà el que està en perill. Es tracta de donar l'estocada definitiva.

Jaume Fuster Alzina

La llengua
feina
de tots

P.S. Em sembla bé que la Tercera Edat promogui manifestacions. D'acord o no amb la seva causa, respect el dret que tenen d'expressar públicament el rebuig al projecte d'enderroc de la Residència. I encara millor em sembla que, també, utilitzin el català per a les seves convocatòries. Però que un text de menys d'un foli, en castellà aparegui més o menys correctament expressat i en català amb més de vint-i-cinc faltes d'ortografia estridents, em sembla una manca de respecte cap a la nostra llengua

E S P O R T S

JUDO

Trofeu de Cala Rajada de Judo Infantil.
El nostre club local aconsegueix la segona posició per clubs.

Una vegada més l'organització Renshinkan aconseguí el deu en lograr una perfecta combinació i muntatge de la onzena edició del Trofeu Cala Rajada de Judo Infantil. Prop de dos cents nins i nines prengueren part en aquest festival, representant les escoles Renshinkan de Manacor, Petra, Son Servera, Artà, La Puresa (Manacor), Punta de n'Amer (Sa Coma), i els amfitrions, el Col·legi S'Alzinar, S'Auba i l'escola Renshinkan de Cala Rajada.

L'escenari fou el pavelló esportiu del col·legi S'Alzinar. L'aconteixement tengué lloc el dia 13 de novembre, amb el patrocini de l'Ajuntament de Capdepera i la col·laboració especial de moltes firmes comercials de Capdepera i Cala Rajada.

Les categories que entraren

en competició foren les següents: Sub-11, Sub-13 i Sub-15, en la modalitat de competició, i en la modalitat tècnica per parelles l'edat fou de 4 a 8 anys, agrupats homogeniament.

En definitiva, una gran jornada, dins un ambient sà i d'amistat, on els pares i acompanyants pogueren comprovar l'evolució d'aquests grans judoques.

El nostre Club de judo local aconseguí el segon lloc per clubs, després d'assolir dins l'apartat de competició tres medalles d'or, vuit de plata i set de bronze, amb un total de 46 punts. En primer lloc i amb pocs punts de diferència, es classificà el Renshinkan de Manacor (49 punts). La tercera plaça fou per a Son Servera amb 33 punts. **P.L.**

BODYBOARD

Els joves de Cala Rajada, Tomeu Massanet i José Antonio García Infiesta foren seleccionats per al primer campionat d'Espanya de bodyboard (taula de surf), en el que hi participaren els dos millors surfistes de les distintes comunitats autònomes. Aquesta prova es desenvolupà entre el 22 i el 25 de setembre passat, a Mundaka (Biscaia), amb un total de trenta-dos participants, en unes magnífiques condicions i al lloc on es considera que hi ha la millor ona d'Europa.

Els nostres representants tengueren una actuació més que discreta, quedant en dotzè i catorzè lloc, respectivament. Recordam que l'any passat es celebrà el primer campionat de Balears a la platja de Cala Agulla i que, tot i ésser un esport molt nou, per aquí ja són molts els joves que el practiquen. Felecitacions a Tomeu i José Antonio per l'èxit assolit.

TENNIS

Els dies 13, 14, 15 i 16 de gener tindrà lloc la fase prèvia i del 17 al 22 de gener la fase final del segon torneig del Circuit de Tennis "Illa de Mallorca" a les instal·lacions del Tennis Club Cala Agulla. Del mateix torneig, de l'Associació de Tennis Professional, es celebrarà del 30 de gener al 5 de febrer el rencontre de Masters. Amb la participació dels millors especialistes de l'Illa i molts de jugadors professionals de tot el món. Ja us en tendrem informats.

La Trapa

Editat un disc compacte amb música de 18 cantautors i conjunts de Catalunya, el país Valencià i les Illes Balears.

La Trapa és una finca de 75 hectàrees, situada a l'extrem occidental de l'illa de Mallorca, al terme d'Andratx, formant part de la Serra de Tramuntana.

Deu el seu nom a l'establiment que realitzaren els monjos trapencs a principis del segle XIX (1810-1820), fugint de la repressió francesa. D'aquesta època són les restes del monestir, el molí de sang, la xarxa hidràulica i les marjades per al conreu.

Igual que la resta de la Serra mallorquina, la Trapa presenta un valoremològic excepcional, amb una flora i una fauna molt interessants i on hi són ben representades les formes endèmiques (úniques a tot el món). Per altra part, des d'aquest mirador incomparable es pot contemplar un dels paisatges més grandiosos de Mallorca, dominant el mític illot de Sa Dragonera.

L'any 1980, la Trapa va ésser adquirida pel GOB, l'organització ecologista de les Balears, amb la intenció d'evitar la seva destrucció, ja que en aquells moments es parlava de plans per a parcel·lar-la. Això fou possible gràcies a les aportacions econòmiques de centenars de persones, al'ajut rebut de diverses entitats estrangeres i a una gran subhasta d'obres d'art cedides desinteressadament per nombrosos artistes. D'aquesta manera la Trapa es convertí en el primer espai natural protegit de Mallorca.

Desgraciadament, el primer de juny d'enguany s'originava a les muntanyes d'Andratx un terrible incendi que destruí més de 1.500 hectàrees de boscos i garrigues, i que calcinà en la seva totalitat els tresors naturals de la Trapa.

Davant aquesta gran catàstrofe, el GOB ha assumit el ferm compromís d'aconseguir la regeneració dels ecosistemes naturals de la Trapa en el termini més breu possible, i de continuar amb les tasques de restauració dels monuments. Entre les múltiples iniciatives encaminades a obtenir recursos econòmics, va sorgir immediatament la idea d'editar un disc compacte amb la millor música en català i destinar els beneficis de la seva venda a aquest fi.

Cançons per

editat en disc compacte,
amb 18 temes (70 minuts) de la millor música en català:

- AIRES FORMENTERENC *Frescor de matinada*
AL TALL *Per Mallorca*
BIEL MAJORAL *Sa madona*
COANEGRA *Mai no hem estat a Marràqueix*
GUILLEM D'EFAC *Les Illes*
JOAN BIBILONI *Records de Son Amengual*
JOAN MANUEL SERRAT *Pare*
JOSEP TERO *Aiguamolls*
LLUÍS LLACH *Alè*
MARIA DEL MAR BONET *Sa Dragonera*
MARINA ROSSELL *Impossible, soroll, impossible*
MÚSICA NOSTRA *Es Trenc*
OVIDI MONTLLOR *Dóna'm la mà*
RAIMON *Lo jorn ha por*
SOMNIS BLAUS *Boires matinals*
TOMEU PENYA *Cabrera*
UC *Cançó de vesprada*
URBÀLIA RURANA *Pur de cor*

Els artistes i les seves cases discogràfiques col·laboren desinteressadament en aquesta edició limitada.

Els beneficis de la venda seran destinats a la recuperació de l'ecosistema de la Reserva Natural de La Trapa, totalment destruïda per un incendi forestal el passat mes de juny.

Grup Balear d'Ornitologia
i Defensa de la Naturalesa
Verí, 1, 3r. 07001 PALMA
Tel: 72 11 05

Font i Monteros, 18
07003 PALMA
Tel: 71 33 16

El disc "CANÇONS PER LA TRAPA" ja es pot trobar a les tendes de discs a un preu aproximat de 2.600

pessetes i constitueix un dels regals més apropiats per a les properes festes de Nadal.

GOB

El teu esforç pot ajudar a protegir el medi ambient

Selecció dels fons i utilitzant els contenidors apropiats

Aprofita els Punts Verds

CONTENIDOR RECTANGULAR BLAU

Sí tot tipus de paper, preferentment d'oficina, revistes, diaris...

No papers bruts, amb restes de menjar, oli...

CONTENIDOR RECTANGULAR BLAU

Sí cartons de tot tipus, doblegats o tallats perquè ocupin poc espai

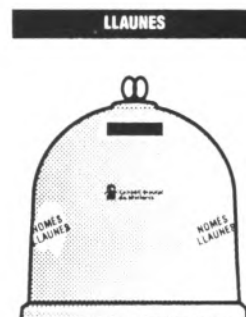
No tetrabricks, perquè tenen una làmina plastificada o d'alumini a dins.

CONTENIDOR IGLÚ VERMELL

Sí roba i sabates que es puguin tornar a utilitzar

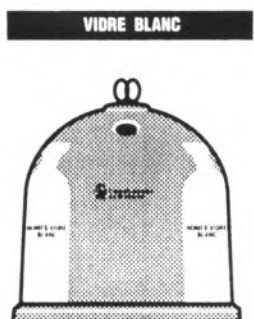
No roba bruta. Sabates molt gastades.

CONTENIDOR IGLÚ PLATEJAT

Sí llaunes de begudes i de conserves

No altres objectes metàl·lics

CONTENIDOR IGLÚ BLANC

Sí botelles i pots de vidre transparent sense els taps

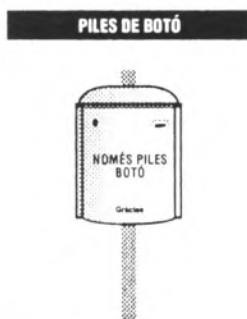
No taps ni bombetes.

CONTENIDOR IGLÚ VERD

Sí botelles de vidre no transparent (verd, ambre...) sense els taps

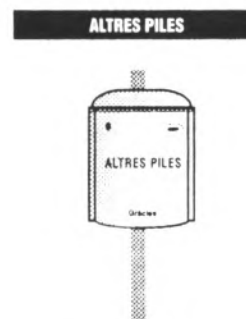
No taps ni bombetes

CONTENIDOR GROC

Sí tan sols piles de botó. Els comerços poden sol·licitar un contenidor propi que recollirà l'Ajuntament.

No altres tipus de piles.

CONTENIDOR GROC

Sí tots els altres tipus de piles que no siguin de botó

No piles de botó.

CONTENIDOR QUADRAT TARONJA

Sí oli comestible que ja no s'utilitza (d'oliva, soja, gira-sol...)

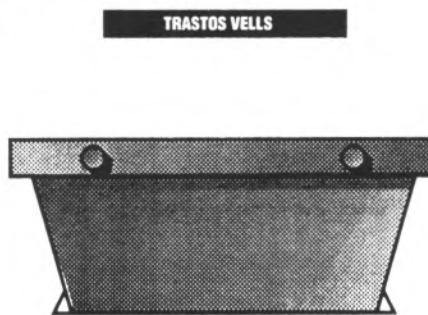
No oli de maquinària.

CONTENIDOR QUADRAT GRIS

Sí oli de maquinària

No oli d'alimentació.

CONTENIDOR METÀL·LIC GROS

Sí objectes i trastos que ja no s'utilitzen. Si són molt voluminosos és preferible telefonar al servei gratuït de recollida

No restes de jardineria.

APROFITA ELS
PUNTS VERDS

CENTRES DE
RECOLLIDA
SELECTIVA DE
RESIDUS

D'en temps primer....

una ullada cap enrera, per recordar la nostra gent.

Avui, CAP VERMELL vol retre homenatge
a un matrimoni que ha fet molt per
l'engrandiment de Capdepera.
Són na Catalina i en Jaume, pares d'es Mayols,
iniciadors d'una saga interminable
i de llarga vida, com ho demostra que els nou fills
es poguesin reunir a una edat avançada
per fer-se una foto de família.

Els germans Mayols són na Jerònia i na Catalina,
en Colau, en Jaume, conegut pel sobrenom
d'es Coix Mayol, en Pep, en Mateu,
en Joan, en Toni, i l'amo en Tomeu.

*El qui, el mes passat, estava assegut sobre el capó de la camiona
no era altra que son pare d'en Pep Cirera.